

аграрної продукції, логістичних рішень, технологій зберігання й переробки, а також партнером у створенні спільних виробничих проєктів. Через такі інструменти Україна не лише протидіє російському впливу в регіонах, але й займає власну нішу, базовану на реальній допомозі, довірі та репутації надійного постачальника.

Усі ці процеси прямо пов'язані з формуванням інвестиційного іміджу України. У сучасній глобальній економіці репутація держави є ключовим конкурентним ресурсом, що впливає на рішення міжнародних компаній щодо входу на ринок і довгострокових інвестицій. Прозорість державних інститутів, політична стабільність, ефективна координація з міжнародними організаціями, реалізація спільних фінансових і гуманітарних програм – усе це створює сприятливе середовище для підвищення довіри до України.

Отже, українська економічна дипломатія у період війни виконує стратегічну функцію. Вона одночасно спрямована на подолання поточних викликів, розширення зовнішніх ринків, диверсифікацію торговельних потоків, залучення інвестицій, формування позитивного іміджу та закладення фундаменту для повоєнного економічного зростання. Саме послідовність та поєднання гуманітарних, фінансових і торговельно-економічних інструментів дозволяють Україні нарощувати міжнародну довіру, яка стане визначальним чинником у відбудові держави після завершення війни.

Список використаних джерел:

1. Ukraine Facility Plan (2024) *Recovery vision of Ukraine*. Available at: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/> (Accessed: 27 November 2025).
2. Економічна дипломатія під час війни: як МЗС допомагає українському бізнесу підкорювати світові ринки (2025). *Business Woman*. Available at: <https://businesswoman.org.ua/ekonomichna-dyplomatiya-pid-chas-vijny-yak-mzs-dopomagaye-ukrayinskomu-biznesu-pidkoryuvaty-svitovi-rynky/> (Accessed: 27 November 2025).
3. Економічна дипломатія як інструмент відновлення та розвитку (2025) Федерація роботодавців України. Available at: <https://fru.ua/ua/media-center/news/fru/ekonomichna-diplomatiya-yak-instrument-vidnovlennya-ta-rozvitku> (Accessed: 27 November 2025).
4. КИЇВ – 2025 СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ПОГЛИБЛЕННЯ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН (2025) Федерація роботодавців України. Available at: https://fru.ua/images/doc/2025/EU_web.pdf (Accessed: 27 November 2025).
5. Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України (2025) Мінекономіки та Європейський інвестиційний банк обговорили посилення технічної підтримки у межах програми *Ukraine Investment Framework*. Available at: <https://me.gov.ua/News/Detail/5509335e-0ce3-47f6-a926-fa35a3956979?lang=uk-UA&title=EIB> (Accessed: 27 November 2025).
6. Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України (2025b) «*Food from Ukraine*» 2025: підписано меморандум із Ганою про створення Центру переробки й розподілу українських продуктів в Західній Африці. Available at: <https://me.gov.ua/News/Detail/759b991e-f6bb-4d8d-b2b6-4269bbe88a67?lang=uk-UA&title=FoodFromUkraine2025> (Accessed: 27 November 2025).
7. Україна збрала світових лідерів, урядовців і експертів на Четвертий Міжнародний саміт з продовольчої безпеки «*Food from Ukraine*» | Міністерство закордонних справ України (2025) Міністерство закордонних справ. Available at: <https://mfa.gov.ua/news/ukrayina-zibrala-svitovih-lideriv-uryadovciv-i-ekspertiv-na-chetvertij-mizhnarodnij-samit-z-prodovolchoyi-bezpeki-food-ukraine> (Accessed: 27 November 2025).

Габер П.М.
ліцей «Фінансовий»,
учениця 10 класу

ВПЛИВ ТОРГОВЕЛЬНИХ ВОЄН США ТА КИТАЮ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

В умовах посилення протекціоністських заходів міжнародної торговельної політики США стали ланцюги постачання та угоди зазнають трансформації. Торговельні конфлікти між економічними лідерами світу активно загострюються. Розпочаті у 2018 році так звані торговельні війни продемонстрували здатність завдавати відчутних економічних втрат як Китаю, так і Сполученим Штатам, проте у 2025 році протистояння набуває нових форм та інструментів [2].

Для України актуальним є аналіз економічного впливу конфлікту й розробка відповідних стратегії адаптації, оскільки зміни у глобальній торгівлі безпосередньо впливають на її економіку. Можна виділити три сценарії розвитку конфлікту США-Китай:

- Тривале торговельне перемир'я, що забезпечить крихку стабільність. За такого узагальненого сценарію США збережуть тарифні ставки на рівні близько 30 %, а Китай відтермінує запровадження контролю над експортом рідкоземельних матеріалів. Втрати для світової економіки мінімізовані за такого розвитку подій, однак обидві держави продовжать курс на взаємне зниження залежності.

- Укладення часткової угоди зменшить невизначеність, але торговельні бар'єри залишаться на високому рівні. У межах такого сценарію сторони досягнуть компромісу: Китай послабить окремі торговельні обмеження, а США відкладуть повне підвищення тарифів і запровадять 50-відсоткові мита на китайські товари. Така конфігурація забезпечила б короткострокову визначеність, проте знизил прогнозні темпи зростання реального ВВП у 2026 році приблизно на 0,4 в.п. у Китаї та 0,6 в.п. у США [3]. В американській економіці посилюється інфляційний тиск, тоді як у Китаї – дефляційний. Ланцюги постачання зазнали б трансформації, що відкрило нові можливості для торговельних партнерів.

- Ескалація конфлікту є найнегативнішим варіантом для економіки та передбачає підвищення тарифів США до 100 %, а з боку Китаю – незмінність обмежувальних заходів у торгівлі. У цьому сценарії зростання реального ВВП Китаю могло б знизитися до 4,1 % у 2026 році та 3,2 % у 2027-му [3]; інфляція в США у 2026 році могла б зрости до 5,8 % (проти 2,8 % у базовому прогнозі) [3]. Ескалація глобально порушує ланцюги постачання в галузях електроніки, напівпровідників та автомобілебудування та вводить світову економіку в стан шоку.

Кожен з трьох сценаріїв матиме наслідки для України. Китай – перший за світовим споживанням сталі, чавуну та залізної руди, а також у жовтні 2025 року виробив 72 млн т сталі, що майже у 7 разів більше, ніж вироблене у всьому Європейській Союзі [5], отже сповільнення економічного зростання КНР істотно впливає на попит на сталь і руду, а відповідно й на ціни на міжнародному ринку. Українська економіка сильно залежить від цих коливань, тому відповідні сектори зазнають збитків. Прогнозована інфляція в Сполучених Штатах Америки призведе до подорожчання імпорту та перерозподілу світового попиту.

Також США є конкурентом України в експорті пшениці, соняшникової олії, адже країна входить у трійку лідерів за експортом цих культур [6], тому американські протекціоністські заходи, зокрема субсидії вітчизняним компаніям, певною мірою витіснять українську продукцію з ринків Африки та Азії в залежності від інтенсивності протекціоністської політики.

Конфлікт США-Китай створює стратегічні можливості для розвитку економіки України і післявоєнної індустріалізації. Для інтеграції в європейські та азійські виробничі ланцюги необхідне стимулювання проєктів у галузях електроніки, автопромисловості та легкої промисловості. Також активна політика залучення інвестицій, орієнтована на компанії, що диверсифікують ризики торгівлі з Китаєм, що означатиме потреби в адаптації до міжнародних технологічних стандартів. Для мінімізації втрат необхідне диверсифікація експорту товарів, що є можливим в умовах трансформації ланцюгів постачання, і зниження частки сировинної продукції через розвиток металургії з високою доданою вартістю,

агропереробки та машинобудування. Крім цього, жорстка фіскальна політика є ключовою для довгострокової здатності реагувати на майбутні потрясіння [4].

Отже, торговельний конфлікт між США та Китай є не циклічним, а радше структурним явищем з довгостроковими наслідками. Для України як відкритої економіки з високою часткою сировинного експорту та значною залежністю від глобального ринку наслідки цього протистояння є відчутними та неоднозначними. Національна економіка постраждає від цінових коливань, але може отримати нові стратегічні можливості інтеграції у виробничі ланцюги. Необхідна активна державна політика залучення інвестицій, інтеграції в європейські виробничі мережі та розвиток логістики.

За всіх трьох можливих сценаріїв розвитку конфлікту – від крихкого перемир'я до ескалації – Україні необхідно мінімізувати вразливість сировинної моделі, стимулювати експорт продукції з високою доданою вартістю та проводити послідовну політику залучення інвестицій. Ключовими залишаються розвиток логістичної інфраструктури, участь у європейських і азійських виробничих мережах та адаптація до нових міжнародних стандартів.

Таким чином, хоча торговельний конфлікт США–Китай створює короткострокові ризики для української економіки, він також формує вікно можливостей для післявоєнної індустріалізації, модернізації та стратегічної адаптації України в глобальній економіці.

Список використаних джерел:

1. Крупська Л. П. Економіка (профільний рівень): підруч. для 11 кл. закл. загал. серед. освіти / Л. П. Крупська, І. Є. Тимченко, Т. І. Чорна. – Харків : «Ранок», 2019.
2. Якобчук В. П., Богоявленская Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : «Центр учб. літ.», 2015.
3. На L. US-China Trade Tensions 2025: Three Likely Outcomes Amid Shifting Dynamics / Lan Ha // Euromonitor International. URL: <https://www.euromonitor.com/article/us-china-trade-tensions-2025-three-likely-outcomes-amid-shifting-dynamics>.
4. OECD (2025), OECD Economic Outlook, Interim Report September 2025: Finding the Right Balance in Uncertain Times, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/67b10c01-en>.
5. October 2025 crude steel production // worldsteel.org. URL: <https://worldsteel.org/media/press-releases/2025/october-2025-crude-steel-production/>.
6. SDG Progress report 2025 // Food and Agriculture Organization of the United Nations. URL: <https://openknowledge.fao.org/server/api/core/bitstreams/26c46645-5ff0-4343-8c91-e5cb6655589b/content/CD5832EN.html>.

Головко Є. С.
ліцей №280 м. Києва,
учениця 11 класу,
вихованка відділення економіки
секції «Макроекономіка та економічна політика»
Київської МАН
Науковий керівник: к.е.н., доц. Підопригора Л.А.

ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА СПОЖИВАННЯ І ЗАОЩАДЖЕННЯ НАСЕЛЕННЯ

Сучасну економіку неможливо уявити без економічної поведінки населення. Вона визначає структуру попиту, обсяги заощаджень, рівень інвестиційної активності та динаміку економічного зростання. Процеси споживання та заощадження відображають взаємодію між індивідуальними фінансовими рішеннями та макроекономічними умовами. На сьогоднішній день у світі присутня економічна нестабільність, зростає інфляція, існує високий рівень ризиків, тому важливо розуміти фактори, які впливають на фінансову поведінку населення.